

Psihiatrična
bolnišnica
Begunje

URGENTNA STANJA V PSIHIATRIJI

urgentna stanja v psihiatriji

urgentna stanja v psihiatriji

URGENTNA STANJA v psihiatriji

urgentna stanja v psihiatriji

Begunje,
16. in 17. oktober
1998

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

*Organizacijo strokovnega srečanja je sofinanciral Zavod za
zdravstveno zavarovanje Slovenije.*

Zbornik
URGENTNA STANJA V PSIHIATRIJI

Psihiatrična bolnišnica Begunje, 1999

Urednika: Janez Romih, Andrej Žmitek

Lektoriranje: Marija Žmitek

Oblikovanje: Barbara Bogataj-Kokalj

Tisk: Medium d.o.o.

Naklada: 350 izvodov

Po mnenju Ministrstva za znanost in tehnologijo št. 415-01-17/99
z dne 26.01.1999 šteje zbornik med proizvode, za katere se plačuje
5-odstotni davek od prometa proizvodov.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

616.89-083.98(063)

URGENTNA stanja v psihiatriji : (zbornik), Begunje, 16. in 17.
oktober 1998 / (urednika Janez Romih, Andrej Žmitek). - Begunje :
Psihiatrična bolnišnica, 1999

1. Romih, Janez 2. Žmitek, Andrej
97690624

Begunje, 16. in 17. oktober 1998

URGENTNA STANJA

---

v psihiatriji

Psihiatrična bolnišnica Begunje

- 7** POZDRAVNE BESEDE; *Janez Romih*
- 10** SAMOMORILNOST - KLINIČNI VIDIK; *Andrej Žmitek*
- 28** KAKO DANES ZREMO NA SAMOMOR; *Lev Miličinski*
- 37** KAKO PREŽIVETI SAMOMOR BLIŽNJEGA?; *Onja Tekavčič Grad*
- 49** NASILJE PSIHIATRIČNEGA BOLNIKA KOT URGENTNO STANJE; *Miloš Frančiček Kobal*
- 63** URGENTNOST V OKVIRU FUNKCIONALNIH PSIHOZ, OSNUTEK ZAKONA O DUŠEVNEM ZDRAVJU IN AVTONOMIJA NEKE STROKE...; *Vukosav Žvan*
- 72** URGENTNA STANJA PRI NEVROTSKIH MOTNJAH; *Dragica Resman*
- 89** KRIZNA STANJA; *Marga Kocmur*
- 101** ODVISNOST OD ALKOHOLA IN URGENTNA STANJA; *Marko Pišljar*
- 112** NUJNA STANJA PRI UŽIVALCIH DROG; *Andrej Kastelic*
- 117** NAJPOGOSTEJŠE AKUTNE ZASTRUPITVE Z DROGAMI; *Marko Gričar, Martin Možina*
- 127** NUJNA STANJA V OTROŠKI PSIHIATRIJI; *Vesna Martinčič Jarc, Mojca Brecej Kobe*
- 142** PSIHIATRIČNA URGENTNA STANJA PRI STAROSTNIKI; *Aleš Kogoj*
- 153** PSIHIATRIČNA URGENTNA STANJA IN ZDRAVNIK SPLOŠNE MEDICINE; *Mitja Mohor*

162 STRANSKI UČINKI PSIHOTROPNIH ZDRAVIL KOT URGENTNO STANJE;
Rok Tavčar, Mojca Z. Dernovšek

176 NEVROLOŠKA STANJA Z AKUTNO PSIHIATRIČNO SIMPTOMATIKO; *Anton Mesec*

184 INTERNISTIČNA STANJA Z AKUTNO PSIHIATRIČNO SIMPTOMATIKO; *Janez Zaletel*

196 POVZETKI POSTERJEV

199 O AVTORJIH

Janez Romih

Spoštovane kolegice in kolegi,

prve trenutke še nekoliko zadihanega neopredeljenega počutja smo zaupali harfistki Mojci Zlobko in brezskrbno dopustili, da nas je popeljala v doživljajsko in razpoloženjsko neizmerljive možnosti našega občutenja. Glasba, ki je pod rokami umetnice žuborela v strunah čudovitega, nekoč tudi grajskega inštrumenta, razposajena, mila, neskajljena, kot najbolj resnična resničnost, še zmeraj trepeče v tej dvorani, ovešeni s slapovi nežnih glicinij, in meni se iz sveta človeške intimne ni lahko vrniti v tiste običajne obveznosti prireditelja, ki jih ima z izrekanjem pozdravnih besed. Bojim se, da bodo, čeprav skrbno izbrane in prežete s toplino dobrodošlice, v tišini, stkani iz pravkar pobeglega žlahtnega doživetja, zazvene bolj suhoparno, kot bi želeli, in bodo spominjale na opletavosti nerodneža, ki se je nepričakovano znašel v trgovinici s porcelanom. A tako to je. Na vrsti zdaj so besede. Kajti dogodek, ki nas je zbral v Begunjah, je v nadaljevanju izrazil strokovne narave. A recimo, da je vseeno dobro in prav, da je na subtilen in drugačen način, kot je to dano besedi, prva stopila v prostor našega dialoga in nam razprla čustva in misli v bolj občutljivo in dojemljivo stanje glasba, izpovedana v očarljivi umetniški stvaritvi, ki ji ni bilo le do lepote in estetske popolnosti, marveč je nosila v sebi tudi idejo o nenehni nuji vzpostavljanja ravnotežja med spoznanjem in emocijo, med intelektom in srcem.

Ob tem se sprašujem, ali ni v medicini, in znotraj nje v psihiatriji, v mejnih situacijah, ko je dejansko ali pa le skozi optiko pacientove včasih tudi do groze razviharjene bojazni in tesnobe videti ogroženo zdravje in življenje, torej biološka podstat človekove eksistence, in terja to od nas takojšen in pravičen terapevtski poseg, in ta stanja označujemo kot urgentna, pri

kočljivih odločitvah še kako zelo potrebno znati uravnotežiti naša spoznanja oziroma znanja in emocije, razum in srce. Toliko bolj v psihiatriji, kjer se urgentna stanja, denimo samomorilnost in mnoga druga, ne izčrpajo zgolj v okviru medicinskega, biološkega, ampak stopajo z vprašanji, ki jih odpirajo, najmanj še v polje psiho-socialne, pravne in etične razsežnosti človekove eksistence. Zdravnik, ki je ob tem velikokrat v hudih dvomih, kaj mu je storiti, in bo nanje poskušal odgovoriti, zaverovan pretežno ali celo izključno v svoje, sicer neobhodno potrebno ožje strokovno znanje in ne upošteva omenjenih širših pogledov na psihiatrično urgenco, kaj lahko naredi napačno potezo. Osebnostno, izkustveno pa so ta stanja tudi človeške usode in zgodbe o njih, z večno istimi, velikimi in malimi temami, a vsakič z drugačnimi, novimi otenki in pomeni, ki jih življenje kar naprej in s tolikšno težo potiska v našo bližino, da lahko ob tem, ko se, na videz varno zasidrani v svojem poklicu in z one strani razmejivene črte, diagnostično in terapevtsko ukvarjamo z njimi, nema lokrat zaslutimo tudi krhkost, izmuzljivost, ranljivost in umrljivost lastne človeške navzočnosti.

Drage kolegice in kolegi, dovolil si bom majhen zasuk; pogled v zakulisje naših priprav, ki sicer ne odkriva kakega posebno dramatičnega dogajanja, a vloženih naporov in prizadevanj, čeprav je to že 6. srečanje, ni mogoče pomanjšati na raven samoumevnosti in gole rutine. Daleč od tega. Še zlasti velja to za zveste in nove sopotnike, in naša iskrena hvala gre vam, ki ste si kakorkoli naprtli grenkosladka bremena kot organizatorji ali predavatelji in ste se morda v trenutkih obupa spraševali, kot se je Cyrano de Bergerac: »Kak vrag me je na to galejo gnal?« in kljub temu vztrajali.

Tema, ki smo jo izbrali, nas je že nekaj časa mikala, vendar so jo doslej bolj ali manj upravičeno preHITEvale in odrivale druge. Ko pa je prišel njen trenutek, se je izluščila iz tkiva in usedlin prejšnjih seminarjev in dejstva, da je močno interdisciplinarno obarvana urgentna medicina sploh med najhitreje se razvijajočimi medicinskimi vejami; psihiatrična urgentna stanja, vključno s primeri, ki zadevajo več strok hkrati, pa predstavljajo njen pomembno velik delež. Takole malo za šalo in malo za res bi lahko sklenil, da so se razmere v urgentni medicini zaostriale do te mere, da je nastala urgentna potreba po seminarju o urgentnih stanjih v psihiatriji. Upam, da izbor predavanj zadosti prepričljivo odslikava njihovo zapletenost in prepletenost in, kdo vse bi lahko imel korist od strokovnega srečanja.

O sponzorjih pa tole. Če že trditev o ženski in njenih treh hišnih vogalih k sreči še ni povsem dokazana, pa moram priznati, da za naše sponzorje to nedvomno drži, seveda kar se financ tiče, ne pa vsega ostalega, kar tudi prispeva k dokončni podobi seminarja. Čeprav vaših postavitev v dvorani in avli sploh ni mogoče spregledati, vseeno povem še na glas: tri vogale

strokovnega srečanja zavzeto podpirajo (ne vem pa, če se pod njimi tudi šibijo): Jansen-Cilag, Lek, Lilly, Lundbeck, Novartis, Pfizer, Roche, Upjohn in ZZS.

Drage kolegice in kolegi, morda je največji čar življenja v njegovi nepredvidljivosti. Tako bo tudi ta programsko sicer kar jasno začrtan seminar vendarle svojevrstna pustolovščina in potovanje v neznano. Odpravimo se nanj pogumno, neukročeno radovedni, tankočutno uglašene duha in srca. Kdo v dvorani bi znal za slednje bolje poskrbeti kot umetnica, harfistka Mojca Zlobko...